

Prezentace dne 18. května 2006

Ryř

Oponentský posudek na diplomovou práci

Ladislav Rychtář: Svoboda svědomí a náboženského vyznání v českém právním řádu

Předložená diplomová práce je věnovaná tématu, které je v posledních patnácti letech předmětem zvýšeného zájmu odborné ale i laické veřejnosti. Mnohdy značně emotivně vypjaté diskuse, které odrážejí snahu vyladit vztahy státu a církvi v moderním státě, se nikoli výjimečně promítají jak do právní úpravy, tak ovlivňují i její současnou aplikaci.

Diplomová práce L. Rychtáře má standardní rozsah, kolem 50 stran textu, který autor rozčlenil do sedmi nestejně obsáhlých částí, jež pro přehlednost dále vnitřně strukturuje. Vedle „úvodního výkladu“, který má zřejmě obecně osvětlit diplomantův záměr: „Předmětem této práce má být pojednání o jedné z přirozených základních svobod člověka - svobodě svědomí a náboženského vyznání. Jde o takovou svobodu, kterou lze zařadit mezi nejvýznamnější práva a svobody. Je výrazem svobody a důstojnosti člověka v duchovní a duševní sféře“ (s. 1) a Závěrečného shrnutí, obsahujícího závěry, ke kterým se autor dopracoval, má zřejmě zásadní význam pro zpracovávané téma část 4., jež je také nejrozsáhlejší (s. 19 – 41).

K diplomové práci je připojený Seznam použité literatury (kolem 30 pramenů), jež v části Učebnice a monografie obsahuje především používané učební pomůcky v oboru ústavního, mezinárodního, trestního, správního a občanského práva. S uvedenými prameny autor zřejmě i pracoval, text provází stovka poznámek pod čarou. Ty zahrnují vedle odkazů na ustanovení analyzovaných článků a paragrafů i odkazy na literární prameny, bohužel ve většině případů bez uvedení příslušných stránek, které byly z dané práce použity a mnohdy i bez uvozovacích znamének (srov. např. pozn. č. 3, 4, 10, 12, 15, 19, 24, 37), což je v odborné práci přístup pochybný a nevhodný.

Základnímu zadání své práce diplomant podle mého názoru dostal, v práci vyložil příslušná ústavní ustanovení a navazující právní předpisy, jež konkretizují garantovanou svobodu náboženského vyznání, zejména platný zák. č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, který částečně konfrontoval s předchozí úpravou z roku 1991, stejně jako hojně citoval z nálezů Ústavního soudu vztahujících se k dané problematice. Z aktuálních otázek zmapoval v části 6. okolnosti příprav a obsah návrhu Smlouvy mezi Českou republikou a Svatým stolcem.

Předložená diplomová práce si podle mého názoru zasloužila pečlivější obsahovou redakci. Namátkou uvádím:

s. 3 odst. 2: „Listina základních práv a svobod je základem nejen ústavní úpravy práv a svobod občanů, ale vyjadřuje i orientaci ústavního řádu České republiky. **K nim?** patří zejména...“

nebo odst. 4

„...spatřující zdroj přirozených práv **za?** produkt přírody...“

nebo s. 42 odst. 3

„...by přicházelo? v úvahu aplikace norem...“

odst. 4

„Podobně tomu je u právu? na výuku ...“ aj.

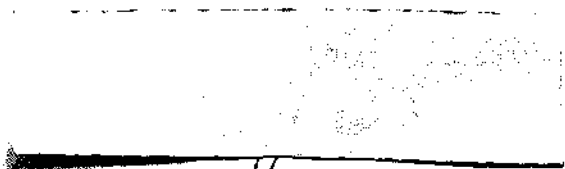
Jako čtenáře mé rušila i opakovaná citace čl. 15 a 16 Listiny (s. 8, 20, 26, 41 a 11, 19, 29), stejně jako opakování identických vět např. na s. 1 a 6, 1 a 10 nebo výklad týkající se absolutní povahy práv (s. 9 a 20).

Přes uvedené výhrady předloženou diplomovou práci **doporučuji k ústní obhajobě.**

Domnívám se však, že by bylo vhodné, aby se v jejím průběhu autor vyrovnal s problémem laického státu a odluky církve od státu, což, jak vyplývá v textu na s. 37 n., autor považuje za pojmy identické a dochází tak k závěru, že stát **nesmí** financovat církev, což podle něho zakládá dokonce neúčinnost zák. č. 218/1949 Sb.

Za nekorektní považuji pak i argumentaci, kterou diplomant používá při výkladu § 21 odst. 1 zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, když jej označil za ustanovení „...přinejmenším sporné, ne-li přímo protiústavní“. Uvedený příklad o dvou kuchařích by mohl snad být i dojemný, kdyby diplomant nevytrhával pro svoji potřebu jen část ustanovení. Jednoznačně mi v práci chybí výklad slov „zejména“, „v těch oborech práce, které jsou nevyhnutelné k zajišťování životně důležitých funkcí státu“ a „nebo“, jež též obsahuje uvedený § 21 odst. 1.

V Praze 17. května 2006



Dr. Věra Jirásková
Katedra ústavního práva